

หมวดที่ ๑. ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

ภาษาไทย รวช ๓๐๒ เวชศาสตร์ชุมชน
ภาษาอังกฤษ RACM 302 Community Medicine

๒. จำนวนหน่วยกิต

๕ (๓-๔-๘)

(- บรรยาย ๓ ชม. - ปฏิบัติ ๔ ชม. - ค้นคว้าด้วยตนเอง ๘ ชม./สัปดาห์)

ประเภท ภาคสนาม

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

๓.๑ หลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต

๓.๒ ประเภทของรายวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก

๔. อาจารย์ผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

๔.๑.๑ ผศ.เนตรนภา ชุมทอง

โทร.๐๒-๒๐๑-๑๕๑๘ e-mail : rankt@mucc.mahidol.ac.th

๔.๑.๒ อ.วิศมี ตันศิริสิทธิกุล

โทร.๐๒-๒๐๑-๑๕๑๘ e-mail : rarassamee@mahidol.ac.th

๔.๒ อาจารย์ผู้สอน คณาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน จำนวน ๑๑ คน

๕. ภาคการศึกษา/ ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของ

หลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ ๒ ชั้นปีที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖

๖. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด

๑๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๓

หมวดที่ ๒. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนามรายวิชา

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา เวชศาสตร์ชุมชน (รวมวช ๓๐๒) นี้แล้ว นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในเรื่องสุขภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ระบบสุขภาพ) ระบบบริการสุขภาพที่พึงประสงค์ บทบาทแพทย์ต่อผู้ป่วยและสังคม ศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองกับสุขภาพ ระบาดวิทยาเบื้องต้น มีทักษะการเข้าชุมชน ตลอดจนได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนในมิติต่างๆ รวมทั้งด้านพฤติกรรมสุขภาพ โดยการไปใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้าน ในหมู่บ้าน/ชุมชน การสัมผัสสภาพที่เป็นจริงจะนำไปสู่การเข้าใจและการมีเจตคติที่มีต่อชุมชนซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้เวชศาสตร์ชุมชนในชั้นปีที่ ๔ ปีที่ ๕ และปีที่ ๖ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม

- ๒.๑ ปรับปรุงรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ตามแบบ มคอ.๔ กำหนด และปรับปรุงครั้งแรก ในปีการศึกษา ๒๕๕๔
- ๒.๒ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนทำแบบฝึกหัดพัฒนาการเรียนด้วยตนเอง

หมวดที่ ๓. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน

๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรมและจริยธรรม มีความเสียสละ มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
- (๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- (๕) มีความเข้าใจและสามารถให้การบริบาลสุขภาพโดยมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
- (๖) สามารถดำรงตนเป็นแบบอย่างและเป็นพลเมืองดีของสังคม มีจิตสาธารณะ และสามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเวชปฏิบัติ

๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา
- (๒) บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ในรายวิชาที่สอนแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
- (๓) มอบหมายงาน
- (๔) จัดกิจกรรมนอกหลักสูตร อภิปรายกลุ่ม ให้เห็นปัญหาอื่น ๆ ของผู้ป่วย นอกเหนือจากปัญหาสุขภาพ
- (๕) การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์

๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
- (๒) ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมจริยธรรมของนักศึกษา
- (๔) สังเกตพฤติกรรมกรณีมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติงาน
- (๕) ให้ผู้ใช้บัณฑิตประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของบัณฑิต

๒. ด้านความรู้

๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ระดับพื้นฐาน
- (๒) มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพและทักษะทางคลินิก
- (๓) มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างเสริมสุขภาพ และระบบบริหารสุขภาพ
  - (๔) มีความรู้ความเข้าใจในเวชจริยศาสตร์
  - (๕) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
  - (๖) มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ยา ผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในเศรษฐศาสตร์คลินิก
- (๗) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการด้านวิทยาการระบาด ชีวสถิติ เวชสารสนเทศ และเวชศาสตร์เชิงประจักษ์
- (๘) มีความรู้ความเข้าใจในความรู้ทางสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ที่จำเป็นสำหรับสร้างเสริมเจตคติ และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม
- (๙) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานขั้นพื้นฐานด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- (๑๐) มีความรู้ความเข้าใจในระบบคุณภาพ ความปลอดภัยของผู้ป่วย

๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) บรรยาย
- (๒) เรียนกลุ่มย่อย การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และการพบผู้ป่วย
- (๓) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีศึกษา ให้มีประสบการณ์ตรง
- (๔) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
- (๕) ใช้สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๒) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย
- (๓) ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
  - (๔) สอบรับรองความรู้ ความสามารถ เพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม ๓ ขั้นตอน
  - (๕) ประเมินความรู้ความสามารถของบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและเป็นระบบ
- (๒) สามารถวางแผน สืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง
- (๓) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวางแผนพัฒนางานบริการทางสาธารณสุขได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์และบริบทต่างๆได้
- (๔) เลือกใช้วิธีการตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน เครื่องมือพิเศษ และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม
- (๕) เข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพงาน รวมทั้งสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) อภิปรายกลุ่ม
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) การฝึกปฏิบัติ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ์จริง โดยมีการกำกับดูแลจากอาจารย์ผู้สอนอย่างเหมาะสม
- (๔) มอบหมายงาน

๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) รายงานผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) สังเกตพฤติกรรม
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๔) รายงานผลกรณีศึกษา

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคลากรสาขาวิชาชีพอื่น
- (๒) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของหน่วยงาน /สถานที่ที่ปฏิบัติงานได้ดี
- (๓) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกในทีมดูแลรักษา ทีมสุขภาพ และทีมในชุมชนของระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ ใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
- (๔) มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- (๕) สามารถทำงานร่วมกับประชาชน/ชุมชน ให้มีบทบาทในการดูแล สร้างเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) เรียนกลุ่มย่อย อภิปรายกลุ่ม
- (๒) ฝึกปฏิบัติงานที่หอบผู้ป่วยในระดับชั้นคลินิก ทำให้นักศึกษามีโอกาสเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานสาขาอื่นๆ เช่น พยาบาล เภสัชกร เป็นต้น รวมทั้งการออกฝึกปฏิบัติงานในชุมชนที่จะต้องพบกับประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคลากรอื่นๆ
- (๓) มอบหมายงาน หรือผู้ป่วย ให้นักศึกษารับผิดชอบ ทั้งงานกลุ่ม และงานเดี่ยว

๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในสถานการณ์ต่าง ๆ
- (๒) ประเมินจากผลงานกลุ่ม และรายงานพฤติกรรมที่ผิดปกติ (incidental report)
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา

๕. ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม
- (๒) สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์ และสถิติทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสม
- (๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่า การฟัง การเขียน การนำเสนอ และภาษาท่าทาง รวมทั้งสามารถอ่านวารสารและตำราภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ
- (๔) มีทักษะในการสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ การจัดการเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น และการขอความยินยอมในการรักษาพยาบาล รวมทั้งสร้างความมั่นใจเรื่องการคงความลับของผู้ป่วย
- (๕) มีทักษะในการรับฟังปัญหา เข้าใจถึงความรู้สึกและความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติ อีกทั้งสามารถตอบคำถาม อธิบาย ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
- (๖) สามารถบันทึกเวชระเบียนอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และต่อเนื่องโดยอาศัยแนวทางมาตรฐานสากล และจัดทำบันทึกทางการแพทย์ ใบรับรองแพทย์ ใบส่งต่อผู้ป่วย และเอกสารทางการแพทย์อื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) บรรยาย
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) มอบหมายโครงงานเล็ก ๆ ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลงาน
- (๔) ฝึกทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วยตลอดในระดับชั้นคลินิก รวมทั้งการบันทึกข้อมูลทางการแพทย์

๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) คุณภาพผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- (๓) สอบข้อเขียน

๖. ด้านทักษะพิสัย

๖.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิก

- (๑) สามารถซักประวัติและตรวจร่างกายผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม
- (๒) สามารถตรวจวินิจฉัย ตัดสินใจเลือกวิธีบำบัดรักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้องเหมาะสมและทัน่วงทีและให้การบริบาลผู้ป่วยแบบองค์รวม
- (๓) มีทักษะการทำหัตถการที่จำเป็น
- (๔) สามารถตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน และการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นได้ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม

๖.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเริ่มจากการเรียนจากหุ่น อุปกรณ์ ผู้ป่วยจำลองจนถึงการเรียนจากผู้ป่วยจริง
- (๒) เรียนจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันในระบบสาธารณสุข เช่นในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน
- (๓) กรณีศึกษา

๖.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) สังเกตพฤติกรรมทุก ๆ ขั้นตอนของทักษะทางคลินิก
- (๒) สอบภาคปฏิบัติ เช่น long case examination ,OSCE (objective structured clinical examination)
- (๓) สอบข้อเขียน
- (๔) คุณภาพรายงาน

หมวดที่ ๔. ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา (Course description)

แนวคิดสุขภาพ สุขภาพกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง สุขภาพแบบองค์รวม พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพที่พึงประสงค์ บทบาทแพทย์ที่มีต่อผู้ป่วยและสังคม แนวคิดระบาดวิทยา การศึกษาทางระบาดวิทยา การวัดทางระบาดวิทยา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองกับสุขภาพ ทักษะการเข้าชุมชน ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ การทำงานเป็นทีม

Concept of health, health and related factors, holistic health, health-seeking behavior; ideal health service system, role of physician to patient and society; epidemiological concept, epidemiological studies, epidemiological measures, analysis of descriptive data; self-reliance and health of the community, community skill, communication skill and relationship establishment, team-work

๒. กิจกรรมของนักศึกษา

- ๒.๑ การอภิปราย / แลกเปลี่ยนในกลุ่มย่อย ร่วมกับอาจารย์และพี่เลี้ยงในพื้นที่
- ๒.๒ การฝึกให้สอบถามข้อมูลจากกลุ่มคนต่าง ๆ ทั้งชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๓ ให้นักศึกษาพักอาศัยในชุมชน ทั้งในหมู่บ้านและโรงพยาบาลชุมชน เพื่อฝึกการปรับตัวที่เข้ากับชุมชนได้
- ๒.๔ นักศึกษาต้องร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชาวบ้านด้วยเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี การทำมาหากินและสุขภาพในชุมชน
- ๒.๕ การฝึกทำโครงการและเขียนรายงาน
- ๒.๖ ให้นักศึกษาสัมผัสเรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริงในด้านต่างๆ ทั้งรูปแบบการพูดคุย การสังเกต การฟัง ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นนักวิชาการ นักวิชาชีพ ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน
- ๒.๗ การนัดหมาย และ ส่งงานที่มอบหมาย ให้ตรงเวลา

๓. รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	ประเภท	กำหนดส่ง
Log book เล่ม ๑ Log book เล่ม ๑ , ๒	รายบุคคล	- วันศุกร์สุดท้ายก่อนไปภาคสนาม - วันจันทร์สัปดาห์ที่ ๕
แบบประเมินผลการเรียนการสอนรายสัปดาห์	รายบุคคล	ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์
รายงานทั้งระบบฯ และระบบฯ	กลุ่มย่อย	วันศุกร์สัปดาห์ที่ ๕ ภายในเวลา ๑๖.๓๐ น.

๔. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

- ๔.๑ ติดตามผลการศึกษาของนักศึกษา ในด้านการสื่อสารและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัวเข้ากับชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญของศักยภาพชุมชน ความสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม การมีส่วนร่วมในกลุ่มความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ยอมรับข้อผิดพลาดและยินดีแก้ไข **พร้อมทั้ง**ให้คำแนะนำหรือสะท้อนกลับเป็นระยะ (Formative evaluation)
- ๔.๒ ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องการเรียนรู้และปัญหาของนักศึกษาที่จะส่งผลต่อการเรียน
- ๔.๓ ตรวจ log book เล่มที่ ๑ พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่อง และนำไปแก้ไข

๕. หน้าที่และความรับผิดชอบของแพทย์พี่เลี้ยงและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

- ๕.๑ ประเมินทิศเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
- ๕.๒ ให้คำแนะนำในขณะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในชุมชน
- ๕.๓ ร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ได้แก่ การประชุมปรึกษาก่อนและหลังการปฏิบัติงานตรวจเยี่ยมบ้านหรือออกหน่วยแพทย์และการประชุมปรึกษาปัญหาทางการแพทย์
- ๕.๔ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

๖. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

- ๖.๑ ประเมินทิศรายวิชา กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ของภาควิชาฯ และโรงพยาบาลชุมชนว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงาน
- ๖.๒ สอน แนะนำ ประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนา

๖.๓ ประสานงานกับแหล่งฝึก เกี่ยวกับความต้องการพัฒนานักศึกษาของรายวิชา ปัญหาจากการฝึก
ปฏิบัติงาน ปัญหาของนักศึกษา มอบหมายงานและการดูแลนักศึกษา

๗. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา

- ๗.๑ ปฐมนิเทศรายวิชาก่อนฝึกปฏิบัติงาน และประสานงานกับแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ๗.๒ เตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ๗.๓ ปฐมนิเทศแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๘. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/สถาน ประกอบการ

- ๘.๑ มีห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๘.๒ มีห้องประชุมปรึกษาวางแผนการปฏิบัติของนักศึกษา
- ๘.๓ มีหนังสือ/วารสารทางการแพทย์และการสาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน
- ๘.๔ ประสาน/สำรวจที่พักสำหรับนักศึกษา

หมวดที่ ๕. การวางแผนและการเตรียมการ

๑. การกำหนดสถานที่ฝึก

เลือกพื้นที่/โรงพยาบาลชุมชนที่จะเป็นสถานที่ฝึก ที่มีความพร้อมในด้านของผู้รับบริการที่
ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒. การเตรียมนักศึกษา

- ๒.๑ ปฐมนิเทศรายวิชา เพื่อชี้แจงรายละเอียดทั้งหมด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกภาคสนาม
- ๒.๒ ประเมินความพร้อมด้านความรู้และทักษะของนักศึกษาก่อนฝึกงาน

๓. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การมอบหมายงาน การประเมินผลการเรียนรู้ คู่มือรายวิชาก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๔. การเตรียมทีมพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอธิบายให้ทีมพี่เลี้ยงในสถานที่ ฝึกฯ เข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

๕. การจัดการความเสี่ยง

๕.๑ ประสานงานกับทีมพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึกอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำกลุ่มเพื่อดูแล ให้คำปรึกษาและประสานงาน ตลอดการจัดกิจกรรมเรียนรู้และฝึกภาคสนาม

๕.๓ ติดตามความก้าวหน้าระหว่างการฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการฝึกงานและหาแนวทาง แก้ไขร่วมกันระหว่างอาจารย์ ทีมพี่เลี้ยง และนักศึกษา

หมวดที่ ๖. การประเมินนักศึกษา

๑. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

๑.๑ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

(๑) การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative evaluation)

เป็นการประเมินผลนักศึกษาระหว่างเรียนหรือในชั้นเรียนเป็นระยะๆ ว่าเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ การเก็บรวบรวม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อการปรับปรุง และพัฒนาของผู้เรียน โดยแจ้งผลแก่ผู้เรียน (feedback) เพื่อแก้ไขความบกพร่องของตนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการ ประเมินผลเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียน และเป็นประโยชน์ในการศึกษา การประเมินผลแบบ formative assessment นี้ จะ

ไม่นำผลการประเมิน ไปรวมในคะแนนสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียน ในรายวิชานี้จะใช้วิธีประเมินจากการสังเกตโดยตรง (direct observation) ขณะปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชน นักศึกษาทุกคนจะได้รับการให้ข้อมูลป้อนกลับจาก อาจารย์ที่ปรึกษา

(๒) การประเมินเพื่อตัดสินการเรียนรู้อื่น (Summative evaluation)

ผลการเรียนรู้	Competency หัวข้อประเมิน	เครื่องมือ	น้ำหนักคะแนน
	ภาคทฤษฎี		๗๐
ข้อ ๒.๑ (๑,๒,๓,๗,๘,๙,๑๐)	1. Knowledge base	1. Formative 1.1 Quiz 1.2 Log book (เล่ม 1) 2. Summative 2.1 สอบลงกอง 2.2 Log book (เล่ม 2)	๕๐ ๒๐
	ภาคปฏิบัติ		๓๐
ข้อ ๔.๑ (๑,๒,๓,๔,๕)	2. Communication and Interpersonal skills	๑. แบบประเมินพฤติกรรมจากเพื่อน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมจากอาจารย์	๓๐
ข้อ ๓.๑ (๑,๒,๓,๕)	3. Community skills, population health and health system	๑. รายงาน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมจากเพื่อน ๓. แบบประเมินพฤติกรรมจากอาจารย์	
ข้อ ๕.๑ (๑,๒,๓,๔,๕)	4. Continuous professional development	๑. แบบประเมินพฤติกรรมจากเพื่อน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมจากอาจารย์	O/S/M/U
ข้อ ๑.๑ (๑,๒,๓,๔,๕,๖)	5. Professional habits , attitudes , moral , ethics	๑. แบบประเมินพฤติกรรมจากอาจารย์	
	รวม		๑๐๐%

O = Outstanding, S = Satisfactory, M = Marginal, U = Unsatisfactory

๑.๒ การให้เกรดและการตัดสินผล

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศ เรื่อง การวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาแพทยคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

หมวดที่ ๗.

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

๑. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

๑.๑ นักศึกษา

(๑) ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกภาคสนามในแง่ของความเพียงพอของแหล่งสนับสนุน การเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ คุณภาพการดูแลของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา โดยแบบประเมินโดยวาจาเมื่อลงกอง (แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาแพทย์)

(๒) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

(๓) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ภาคสนามและความต้องการฝึกเพิ่มเติม ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาโดยแบบประเมินและโดยวาจาเมื่อสิ้นสุดการเรียนในรายวิชา (แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาแพทย์)

๑.๒ แพทย์พี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

(๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่

(๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ

(๓) ประเมินการทำหน้าที่ของตนเอง

(๔) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

๑.๓ อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

- (๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่
- (๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ คุณภาพการดูแลที่นักศึกษาได้รับจากตนเองและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ
- (๓) ประเมินการทำหน้าที่ของตนเองและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ
- (๔) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

๑.๔ อื่นๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่

- (๑) ประเมินผลการสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพเวชกรรม
- (๒) ติดตามประเมินผลสมรรถนะบัณฑิตจบใหม่ที่ทำงานในโรงพยาบาลชุมชน ทั้งจากตัวบัณฑิตเอง ผู้รับบริการ และผู้ใช้บัณฑิต

๒. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

มีคณะกรรมการในสาขาวิชาตรวจสอบผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) กับจำนวนและลักษณะของผู้รับบริการ รายงานกรณีศึกษา ผลการสอบหลังฝึก และการให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา

มีการนำผลการประเมินโดยนักศึกษาและผลการประชุมแพทย์เครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล แจ้งให้อาจารย์และเครือข่ายทราบและให้นำมาปรับปรุงการสอนโดยการประชุมปรึกษาหารือที่ประชุมอาจารย์ในภาควิชา และเมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีการประชุมอนุกรรมการการศึกษานำผลสรุปในภาพรวมวางแผนปรับปรุงการสอนในปีการศึกษาต่อไป

*****